

Sygn. akt II CSK 497/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. Z.
przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 27 listopada 2019 r.,
skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 marca 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 30 maja 2017 r. oddalającego

powództwo o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu wykonawczego oparte na zarzucie braku skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej. U podłoża tego rozstrzygnięcia legł pogląd, że powód nie wykazał, aby dokonał skutecznej dyspozycji zmiany adresu do korespondencji.

Skarga kasacyjna powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego - oparta na obu podstawach z art. 398³ k.p.c. - zawiera zarzut naruszenia art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c., art. 60, 61 § 1, 2 k.c. i art. 76 k.c., i zmierza do uchylenia tego wyroku, wyroku Sądu I instancji oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, bądź orzeczenia co do istoty przez uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący wytoczył przeciwko pozwanemu Bankowi powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z wystawieniem przez pozwanego bankowego tytułu egzekucyjnego i wszczęcia na jego podstawie - po zaopatrzeniu go w sądową klauzulę wykonalności - egzekucji. Podniósł zarzuty materialnoprawne powstałe przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego. W grę wchodziły zarzuty nieistnienia roszczenia banku lub istnienia roszczenia w mniejszej wysokości niż ujętego w tytule, czy też nienastąpienia wymagalności roszczenia (mimo umieszczenia w bankowym tytule egzekucyjnym, oświadczenia banku innej treści). Skarżący w szczególności zarzucił nieskuteczność wypowiedzenia umowy kredytowej przez wysłanie pisma o jej wypowiedzeniu pod niewłaściwy adres. Ponadto w apelacji podniósł, że § 3 ust. 2 umowy kredytu hipotecznego nominowanego do CHF udzielonego przez pozwany Bank zawiera klauzule abuzywne.

Według wiążących Sąd Najwyższy ustaleń, skarżący w wiadomości e - mail z dnia 20 czerwca 2012 r. poinformował pozwanego o zmianie adresu do korespondencji. Pozwany, pomimo że otrzymał tę informację, wysłał pismo o wypowiedzeniu umowy kredytu pod poprzedni adres skarżącego, a po zwrocie tego pisma uznał skuteczne jego doręczenie wobec prawidłowego awizowania.

Rację przeto ma skarżący, że w dniu 20 czerwca 2012 r. zawiadomił pozwanego o zmianie miejsca zamieszkania. Obowiązek informowania banku

o zmianie miejsca zamieszkania co do zasady może być wykonywany w każdy sposób, chyba że w umowie kredytu przewidziano jakiś określony sposób. Z ustaleń nie wynika, by umowa kredytu wiążąca strony przewidywała obowiązek złożenia informacji o zmianie adresu do korespondencji w jakiś określony sposób. Przeto, w związku z rozwojem środków porozumiewania się na odległość, należy uznać, że wymaganie poinformowania Banku o zmianie miejsca zamieszkania skarżący mógł spełnić także w drodze korespondencji przesyłanej elektronicznie, tym bardziej, że w poprzednim okresie strony prowadziły taką korespondencję (e-mail). Brak zatem podstaw do przyjęcia, wbrew w istocie założeniu Sądu Apelacyjnego, że skarżący uczynił to w sposób sprzeczny z postanowieniami umowy. W tym stanie rzeczy uprawnione jest stanowisko skarżącego, że wypowiedzenie przez Bank umowy kredytu nie było skuteczne.

Skoro Sąd Apelacyjny rozstrzygając w sprawie wyszedł z odmiennych założeń, zatem zaskarżony wyrok już z tej przyczyny nie mógł się ostać.

Sąd Apelacyjny oddalając apelację skarżącego uznał za spóźnione podniesienie dopiero w apelacji zarzutu, że umowa kredytu zawiera w § 3 ust. 2 klauzule abuzywne. Chodzi o nieuczciwy charakter postanowienia umownego.

Godzi się zauważyć, że przepisy dotyczące nieuczciwych postanowień umownych stanowią implementację do krajowego systemu prawnego dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. L 095, z dnia 21 kwietnia 1993 r., dalej jako dyrektywa 93/13), przeto w kwestii ich szczegółowej wykładni, jak podkreśla także Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, należy odwołać się do właściwego orzecznictwa TSUE. Niepodobna więc pominąć, że w tym zakresie na gruncie sprawy bezpośrednio odnoszącej się do polskiego systemu prawnego istotne podsumowanie dotychczasowego stanowiska Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zawarto dopiero w wyroku z dnia 3 października 2019 r., w sprawie C-260/18 (EULI:PU:C:2019:819). Kolejny raz podkreślono w nim, że celem art. 6 ust. 1 dyrektywy jest ochrona konsumenta przez przywrócenie równości między nim a przedsiębiorcą, przy założeniu, iż konsument jest stroną słabszą niż przedsiębiorca, zarówno pod względem siły negocjacyjnej, jak i ze względu na

stopień poinformowania, przez co godzi się on na postanowienia umowne sformułowane wcześniej przez przedsiębiorcę, nie mając wpływu na ich treść (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2019 r., IVCSK 3009/18, dotąd nie publ.). Z uwagi na tę słabszą pozycję konsumenta, dyrektywa zobowiązała państwa członkowskie do ustanowienia mechanizmu zapewniającego, że wszelkie warunki umowne, które nie były indywidualnie z nim negocjowane, mogą zostać poddane kontroli w celu oceny ich nieuczciwego charakteru (ostatnio także w wyroku TSUE z dnia 26 marca 2019 r. Abanca Corporation Bancaria i Bankia, C-70/17 i C 179/17, EU:C:2019:250, pkt 57).

Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku.

jw